

BÉKÉS MEGYEI
KORMÁNYHIVATAL

KORMÁNYMEGBÍZOTT

5600 Békéscsaba, József Attila utca 2-4.

Ügyiratszám: BT/423-1/2011. Tárgy: Törvényességi észrevétel
Ügyintéző: Dr. Kása Róbert
Telefon: (66) 622-063

**Megyei Önkormányzat
Közgyűlése**

**Farkas Zoltán
elnök részére**

Békéscsaba
Derkovits sor. 2
5600

Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselők!

A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény (továbbiakban Ötv.) 98. § (2) bekezdése alapján a Békés Megyei Kormányhivatal a törvényességi ellenőrzésért felelős szerv. A fővárosi és megyei kormányhivatalokról, valamint a fővárosi és megyei kormányhivatalok kialakításával és a területi integrációval összefüggő törvénymódosításokról szóló 2010. évi CXXVI. törvény végrehajtására kiadott, a fővárosi és megyei kormányhivatalokról szóló 288/2010. (XII. 21.) Korm. rendelet 8. §-a alapján, az Ötv. 99. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömben eljárva a Békés Megye Képviselő-testülete tagjainak, bizottsági tagjainak tiszteletdíjáról, juttatásáról és költségtérítéséről szóló 13/2006. (XI. 3.) számú rendeletével kapcsolatban az alábbi

törvényességi észrevételt

teszem.

Az Ötv. 98. § (3) bekezdése alapján a helyi önkormányzatok törvényességi ellenőrzéséért felelős szerv törvényességi ellenőrzési jogkörében vizsgálja, hogy a helyi önkormányzat

- a) szervezete, működése, döntéshozatali eljárása,
- b) döntései (rendelete, határozata),
- c) bizottsága, részönkormányzata, polgármestere, főpolgármestere, megyei közgyűlés elnöke, társulása által hozott önkormányzati határozat megfelel-e a jogszabályoknak.

A Békés Megyei Kormányhivatal 2011. évi ellenőrzési tervének kiemelt feladatát képezte a helyi önkormányzati képviselők és bizottsági tagok tiszteletdíját szabályozó rendeletek törvényességi ellenőrzése.

A Közgyűlés a képviselő-testület tagjainak, bizottsági tagjainak tiszteletdíjáról, juttatásáról és költségtérítéséről szóló alaprendeletét 13/2006. (XI. 3) számon fogadta el (továbbiakban Ör.), melyet a 21/2007. (XII. 14.) számú és a 2/2008. (II. 8.) számú rendelet módosított. Az ellenőrzés alapján az alábbi jogsértések állapíthatók meg.

1.

Az Ötv. 20. § (2) bekezdése kimondja, hogy „a képviselő-testület a települési képviselőnek, a bizottsági elnöknek, a bizottság tagjának, a tanácsnoknak - törvény keretei között - rendeletében meghatározott tiszteletdíjat, természetbeni juttatást állapíthat meg.” Ennek megfelelően a polgármesteri tisztség ellátásának egyes kérdéseiről és az önkormányzati képviselők tiszteletdíjáról szóló 1994. évi LXIV. törvény (a továbbiakban: Pttv.) rendelkezik arról, hogy azon önkormányzatok, amelyek tiszteletdíjat kívánnak adni, azt milyen keretek között tehetik meg.

Az Ör. 2. § (2) és (3) bekezdése a következőket tartalmazza: „A bizottsági tag képviselő tiszteletdíja az alapidíj 9,95 %-kal növelt összege. A bizottság nem képviselő tagjának tiszteletdíja az alapidíj 44,941 %-ának megfelelő összeg.”

Az Alkotmánybíróság több döntésében foglalkozott a képviselői tiszteletdíjak megállapításával, köztük a bizottsági tagok tiszteletdíjával. A közgyűlés által választott bizottság önkormányzati képviselő és nem képviselő tagokból áll, a bizottság munkájában, működésében azonban a tagok jogai, kötelezettségei és feladatai azonosak. Következésképpen önkényes, a jogegyenlőség elvének megsértése miatt alkotmányellenes a 39/2001. (X. 19.) AB határozatban kifejtett álláspont szerint az olyan önkormányzati rendeleti szabályozás, amely a bizottsági munkáért az önkormányzati képviselőnek, illetőleg a nem képviselő bizottsági tagnak eltérő tiszteletdíjat állapít meg.

Az **Ör. 2. §-nak a bizottsági tagok tiszteletdíjára vonatkozó szabályai** nem felelnek meg az előbb idézett AB határozatban előírt követelménynek, ezért **alkotmányellenesek**.

2.

Az Ötv. 16. § (1) bekezdése megállapítja, hogy "a képviselő-testület a törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, továbbá törvény felhatalmazása alapján, annak végrehajtására önkormányzati rendeletet alkot".

A Pttv. 18. § (1) bekezdése rendelkezik arról, hogy a „képviseelőnek a képviselő-testület képviseletében vagy megbízásából végzett tevékenységével összefüggő, általa előlegezett, számlával igazolt, szükséges költségét meg kell téríteni.” A költségtérítéssel kapcsolatban a törvény nem keretszabályokat, hanem kógens rendelkezést tartalmaz (60/2004. (XII. 14.) AB határozat). „A tiszteletdíj és egyéb juttatás megállapításakor a képviselő-testület a rendeletét törvény felhatalmazása alapján, törvény végrehajtására alkotja, nem lépheti át a felhatalmazás kereteit.” (48/2002. (X. 11.) AB határozat.)

Az Ör. 4. § (3) bekezdése a következő kifogásolt előírásokat tartalmazza:

„(3) A Pttv. 18. §-ában foglalt igazolt, szükséges költségek megtérítésére – amennyiben az a hivatalos, ideiglenes külföldi kiküldetése során merül fel – az alábbiak szerint kerül sor:

- a) Az ideiglenes külföldi kiküldetést teljesítők költségeiket az egyéni szervezésű utazás esetén a vonatkozó jogszabályok szerint számolhatják el.
- b) Az elszámolós devizaellátmány a **napidíj** és a szállásköltség összegét foglalja magában. Szállásköltséget számla alapján lehet elszámolni.
- c) Az elszámolós **devizaellátmányban részesülők napidíjának mértéke egységesen 50 EURO.**
- d) A teljes **napidíj** 8 órát elérő kint tartózkodás esetén jár. A **napidíj 50 %-a jár a 4 órát meghaladó, de 8 órát el nem érő külföldön eltöltött időre.** A kint tartózkodás időtartamát határátlépéstől határátlépésig kell számítani.
- e) A kiküldetést teljesítőket **valuta-előleg illeti meg** az előre nem látható költségek fedezetére is, utólagos elszámolási kötelezettség mellett.
- f) A külföldi kiküldetést teljesítőket – ha az utazásra nem hivatali járművel kerül sor – elszámolás alapján járműhasználati költség illeti meg, a vonatkozó jogszabályok szerint.
- g) A kiküldetést teljesítőket megilleti a **felmerült és indokolt egyéb kiadásainak megtérítése is, számla alapján.**”

A Pttv. 18. § (1) bekezdése rendelkezik a költségtérítésről, a Pttv. 15. §-a tartalmazza a tiszteletdíj megállapításának szabályait, a természetbeni juttatások körét pedig a Pttv. 16. §-a határozza meg. **Egyik hivatkozott szakaszban sem állapított meg a jogalkotó devizaellátmány, napidíj címén járó juttatást, mint a képviselők számára kifizethető díjat, amit ezzel szemben az Ör. (3) bekezdés b) – d) pontjai tartalmaznak.**

A Pttv. 18. § (1) bekezdésében írt – „általa előlegezett” – előírással és az Ör. 4. § (1) bekezdésében lévő szabállyal ellentétben határozza meg az **Ör. (3) bekezdés e) pontja valuta-előleg** biztosítását, utólagos elszámolási kötelezettséggel.

A törvényben előírná megengedőbben szabályoz az **Ör. (3) bekezdés g) pontja**, mert a képviselőnek az önkormányzat képviseletében vagy megbízásából végzett tevékenységével összefüggő, általa előlegezett, számlával igazolt, **szükséges költsége** helyett, a **napidíj, szállásköltség, járműhasználati költség** mellett „**felmerült és indokolt egyéb kiadásainak**” megtérítéséről rendelkezik.

Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint törvény felhatalmazása alapján kizárólag a felhatalmazás keretei között szabályozhat a közgyűlés, a **felhatalmazás kereteit túllépő**, azt meghaladó önkormányzati **szabályozás ellentétes a törvénnyel**, sérti az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdésében foglaltakat (197/2010. (XII. 17.) AB határozat). Az ilyen előírás nem felel meg az Ötv. fent idézett 16. §-nak sem.

3.

Az Ör. 4. § (4) bekezdése úgy rendelkezik, hogy „**A képviselőknek a Békéscsaba Megyei Jogú Város területén történő parkolást számlával elszámolt éves parkolási bérlettel biztosítja az önkormányzat.**”

A Megyei Önkormányzat a költségtérítés szabályai között biztosít éves parkolási bérletet a képviselőnek, szemben a Pttv. 18. §-ban lévő felhatalmazással, és az abban lévő szükséges

költségek megtérítésére vonatkozó előírással, amely juttatásnak számít, tekintettel arra, hogy egy szolgáltatás egész évben történő ingyenes igénybevételét teszi lehetővé.

A Pttv. 16. § (1) bekezdése alapján: „A képviselő-testület a képviselőt és a bizottság nem képviselő-testületi tagját a következő természetbeni juttatásban részesítheti:

- a) az önkormányzat közigazgatási területén a tömegközlekedési eszközök igénybevételére jogosító utazási bérlet,
- b) önkormányzati intézmény által nyújtott szolgáltatás kedvezményes vagy térítésmentes igénybevétele, a közüzemi szolgáltatások kivételével,
- c) a képviselői tevékenységet segítő közlöny, kiadvány, szakfolyóirat előfizetése.”

A fent idézett jogszabályi rendelkezések között nem szerepel a parkolásra jogosító bérlet, mint juttatás.

E szabályozás szintén túllépi a felhatalmazás kereteit, így **ellentétes a törvénnyel**, sérti az Alkotmány 44/A. § (2) bekezdését és az Ötv. 16. §-át (197/2010. (XII. 17.) AB határozat). A tiszteletdíj, a juttatás és a költségtérítés egymástól eltérő törvényi rendeltetése nem engedi meg, hogy a közgyűlés a juttatást - céljától eltérően - a tiszteletdíj kiegészítéseként, a költségtérítést pedig - ugyancsak rendeltetésétől eltérően - a juttatás részleges megkettőzéseként szabályozza (24/1997. (IV. 25.) AB határozat).

Az Ötv. 72. §-a szerint a megyei önkormányzat feladatait és hatáskörét a közgyűlés látja el. Az Ör.-ben több helyen képviselő-testület szerepel közgyűlés helyett, az Ötv. szerinti pontos elnevezés használata lenne indokolt.

Az Ötv. 99. § (1) bekezdése alapján **felhívom a Békés Megyei Önkormányzat Közgyűlését, hogy a jogsértéseket** – az észrevételekkel történő egyetértése esetén – 2011. szeptember 30. napjáig szüntesse meg.

Tájékoztatom, hogy a törvénysértés megszüntetésére kitűzött határidő eredménytelensége esetén az Ötv. 99. § (2) bekezdésében meghatározott jogkövetkezményeket alkalmazhatom.

A Képviselő-testület a törvényességi észrevételben foglaltakat köteles megvizsgálni és az annak alapján tett intézkedéséről, vagy egyet nem értéséről a Békés Megyei Kormányhivatal kormány megbízottját tájékoztatni.

Békéscsaba, 2011. július 7.

Tisztelettel: 2

Ferenc N.
Kormány megbízott